

MÁSODIK PRÓBA

Beküldési határidő: 2013. március 22. - 22.00 óra

1. Feladat

Az első próba izgalmain túl vagytok, így most már rutinosabban álltok a második próba feladatai elé. Megírtátok-megrajzoltátok a Bányászhimnuszt, találkoztatok élő festőművész-legendákkal és kopott képeslapok nyomában járva megpróbáltátok fellelni azokat a helyszíneket, ahonnan a nevezetes nagybányai iskolákat megörökítették a korabeli fotográfusok. Ezúttal nem kell messzire utazni, csak kissé figyelmesebb szemmel körülnézni, körbesétálni lakóhelyeteken, arra figyelve, hogy milyen elnevezések segítenek a tájékozódásban? Milyen utcanevet, határnevet, helynevet idéznek szüleitek, de még inkább nagyszüleitek, településetek idős lakói, amikor kirándulni visznek benneteket, vagy éppen dolgozni - kaszálni, kapálni, szénát gyűjteni - indulnak? Milyen elnevezéseket használva emlegetik a környező hegyeket, dombokat, patakokat, forrásokat?

A feladat: Gyűjtsetek lakóhelyeteken minél több ma is használatos, vagy már csak az idősek, öregek által ismert-emlegetett magyar helynevet: határnevet, dűlőnevet, utcanevet, illetve domborzati formák, patakok, források, elhagyott bányák, stb. elnevezéseit. Rajzoljatok színezett vázlatos térképet településekről és környékéről (városok esetén természetesen csak a fontosabb utcákkal), bejelölve rajta az azonosított helyszíneket. Érdeklődjetek az idősebb helybeliek, szomszédok, rokonok körében (őket hívják a néprajzosok adatközlőknek) a helynevek lehetséges eredetéről. Jegyezzétek le legalább egy általatok gyűjtött helynév minél részletesebb, akár meseszerű, mondászerű magyarázatát! Készítsetek csoportképet az adatközlő(k) társaságában!

2. Feladat

Egy rövid időre ismét visszakanyarodunk Nagybányára. Hiába, évszázadok alatt ez a település volt a Bányavidék központja: itt alakultak a legfontosabb iskolák, itt épültek a legszebb templomok, itt nyomtatták a vidék hetilapjait és újságjait, innen irányították a környékbeli bányászatot és itt működött a pénzverde. De még Hollósy Simon is ide telepítette 1896-ban később híressé vált festőiskoláját, s egy időben a város gyógyfürdője, csodálatos környezete is nagyon sok vendéget csábított erre felé. Nemhiába emlegette úgy Tabéry Géza író, hogy Nagybánya a „*a festők, aranyrabszolgák és a víg fürdővendégek városa*” volt. Nos, tekintettel a télies időre a „víg fürdővendégeket” most elfelejtjük, s a következő feladatokban ismét a festők és bányászok nyomába eredve próbáljuk felfedezni mindazt, ami a régi város emlékeiből reánk maradt.

A feladat: Keressétek fel a nagybányai Művészeti Múzeumot. A Teleki Magyar Házban átvehető ingyenes belépőket és segédanyagot (kinyomtatott képrészleteket) felhasználva próbáljatok minél több régi nagybányai festményt felfedezni, minél több régi, neves nagybányai festőművész nevével megismerkedni! Azonosítsátok a kapott képrészleteket, a művek szerzőjét (alkotóját), a mű címét, valamint az évszámot is megjelölve. Keressétek

meg, hogy a kiállítás földszinti részén hány festményen szerepel a régi református templom tornya, azaz a helyiek szóhasználata szerint az „ásító” torony. Melyek ezek a festmények (cím, alkotó, évszám)?

3. Feladat

„Ma lenn voltam többed magammal a bányában. Irtóztató mélység! Mi mintegy ezer ölnyire voltunk benn, s hol lehet még onnan a belső vége? Mentünk, mentünk a hosszú, szűk folyosón befelé, mint a töltés a kolbászba, egy darabig egyenesen, aztán föl és alá, végre távolról halk kalapácsolásokat hallottunk, s föl-föl kezdtek tünedezni a bányászok lámpái, meg eltűntek, amint tovább haladtunk, mint a csillagok a fekete felhő között. Talán nincs nyomorúbb élet, mint a bányászok élete.” – írta szemléletesen Petőfi Sándor 1847. évi nagybányai látogatásakor, amikor a kereszthegyi bányába is elvitték barátai. A környékbeli bányák ma már nem működnek, sajnos nem is látogathatók, a bányászok életének felszíni emlékei közül azonban kettőt ma is felkereshetünk.

A feladat: A mellékelt térképet felhasználva sétáljatok el a régi Tárna utca (ma Gheorghe Pop de Băsești) majd a Bányavasút (ma Luliu Maniu) utca irányába. A Tárna utca és Gesztenye (Castanilor) utca találkozásánál kis kápolna áll - immár több mint 150 éve. A környékbeli kis utcákban élő bányászok munkakezdés előtt nap mint nap imádkozva kértek áldást és szerencsét munkájukra, mielőtt a föld mélyébe ereszkedtek volna; kissé odébb, a Bányavasút utcában kisvasút zakatolt, szállította a kitermelt arany- és ezüstércet a Zazar-parti zúzók felé... Készítsetek csoportképet a kápolna és a veresvizi bánya bejárata előtt!

4. Feladat

Mire az első három feladattal elkészültök, már igencsak közeledik nemzeti ünnepünk időpontja. Március tizenötödikéről, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc kitörésének napjáról valamilyen formában bizonyára minden magyarul lakta bányavidéki településen megemlékeznek. Tudjátok-e, hogy Bem tábornok, aki Kossuth Lajos kormányzó parancsára 1848 decemberében érkezett Erdélybe hogy újraszervezze az itt harcoló honvédseregeket, a lőporgyárral is rendelkező Nagybányáról indult Kolozsvár felé az erdélyi hadjárat győztes csatáiba? Ekkora már maga mellé vette intendánsként gróf Teleki Sándort, Kővár akkori főkapitányát, és Petőfi Sándor, a költő is egyike volt vezérkari tisztjeinek.

A feladat: képzeljétek magatokat a kevés beszédű, szigorú és határozott, ugyanakkor katonái és tisztjei által nagyon szeretett és tisztelt Bem apó szerepébe, amint Kolozsvárra indulás előtt Nagybánya főterén köszönti az erdélyi hadjáratba induló katonáit. Írjatok rövid, de hatásos buzdító, bátorító beszédet! Terjedelme számítógépen szóközökkel maximum 1000 leütés lehet – de akár rövidebb is. Próbáljátok saját szavaitokkal megfogalmazni, hogy mit mondanátok Bem tábornokként ti magatok a honvédeknek. Végül vegyetek részt a településeken szervezett ünnepi megemlékezések közül azon, amelyet a legjelentősebbnek gondoltok (koszorúzás, ünnepi istentisztelet, zarándoklat stb.) és készíttessetek csoportképet magatokról az ünnepségen!

***

Figyelem, a feladatmegoldásokat, **fényképeket, írásokat kizárólag elektronikus postán** fogadjuk! Az első próba során megadott helyett ezúttal inkább a **dludovicus@gmail.com** címet használjátok, de ha véletlenül a telekihaz@tmh.alphanet.ro címre küldtök megfajtéseket, az se baj. **A térképet a Teleki Magyar Házhoz kell eljuttatni, eredetiben. Az ingyenes múzeumi belépőket és a kinyomtatott segédanyagokat a Teleki Magyar Házban lehet átvenni, de a segédanyagok (képrészletek és térkép) honlapunkról is letölthetők.**

A beküldési határidő 2013. március 22., pontosan 22.00 óra. Sok sikert, nagyszerű ötleteket és kifogyhatatlan kreativitást kívánunk a feladatok teljesítéséhez!

SZERENCSE FEL!

További információk: Markó Hajnal (0740-751490), Dávid Lajos (0744-919166).

telekihaz@tmh.alphanet.ro, dludovicus@gmail.com